

Köpings kommun

kopings.kommun@koping.se

malmaskolan@koping.se

2019-04-30

1 (21)

Dnr 405-2018:11466

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Malmaskolan 4-9 i Köpings kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Malmaskolan 4-9 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Malmaskolan 4-9 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr *i flera delar* skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn i högre grad leder den pedagogiska utvecklingen på skolan och säkerställer att det sker ett kollegialt lärande som ger avtryck i undervisningen samt att arbetssätt och förhållningssätt på skolan tydliggörs.

Undervisning

Undervisningen främjar *i flera delar* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn utvecklar arbetet med att anpassa undervisningen till varje enskild elevs behov.

Trygghet och studiero

Utbildningen präglas *i flera delar* av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ser till att det finns ett samlat arbete med att skapa studiero så att eleverna kan ägna sig åt skoluppgifter i högre utsträckning.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges *i hög utsträckning*.

Uppföljning

Huvudmannen ska **senast den 4 november 2019** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 405-2018:11466) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling. 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1

Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Rektorn följer upp, analyserar och utvecklar verksamheten

Granskningen visar att rektorn genomför en bred uppföljning och analys av hur skolan fungerar, vilket leder till att de utvecklingsåtgärder som vidtas är behovsanpassade för undervisningen och verksamhetens förutsättningar i övrigt.

Utredningen visar att rektorn följer upp elevernas kunskapsresultat genom bland annat offentlig statistik och intern statistik. Rektorn följer även upp elevernas upplevelse av trygghet och trivsel. I dokumentet, "Kvalitetsrapport läsåret 2017/18", redovisas bland annat resultaten för andelen elever som når de kunskapskrav som minst ska uppnås eller högre i alla ämnen i årskurserna 7-9 och andelen elever i årskurs 9 som är behöriga till gymnasiets yrkesprogram över tid. Även resultat av enkäter med frågor om t.ex. elevernas upplevelse av studiero redovisas i kvalitetsrapporten. Rektorn uppger att han får information om eleverna genom elevhälsans möten. Rektorn vet vilka elever som är i behov av särskilt stöd och vilka elever som har "regjäl" anpassningar. Utredningen visar dessutom att eleverna får besvara en enkät om hur de upplever sin egen och lärarnas insats i undervisningen. I enkäten utvärderar eleverna undervisningen i alla ämnen och de får möjlighet att bland annat reflektera över sitt eget lärande och hur lärarna arbetar med anpassningar. Rektorn uppger att han får en bra nulägesbild av lärares och elevers dagliga verksamhet genom att röra sig mycket i skolan och t.ex. vara i matsal, klassrum och cafeteria. Vidare uppger rektorn att han följer upp värdegrundsarbetet i undervisningen genom samtal med eleverna och vid besök i klassrummen. Lärare uppger att de arbetar på flera olika sätt med värdegrunden och att det genomsyrar undervisningen. Det sker bland annat genom projektet "schysst kompis" som är ett samarbete mellan kyrkan och ungdomsgården på skolan. Lärare berättar vidare att skollädaingen vill att de arbetar med gruppstärkande övningar. Utredningen visar dessutom att rektorn följer upp förutsättningar för genomförandet av undervisningen, tillgången till anpassade lokaler och kompetensförsörjningen på skolan samt vilka konsekvenser organisationsförändringar får.

Granskningen visar att rektorn har analyserat resultaten av sin uppföljning. Enligt Skolverkets statistik för läsåret 2017/18 framkom att 61 procent av eleverna i årskurs 6 uppnådde de kunskapskrav som minst ska uppnås eller högre i alla ämnen. Motsvarande värde för riket var 77,1 procent. Andelen elever i årskurs 9 som uppnådde de

kunskapskrav som minst ska uppnås eller högre i alla ämnen samma läsår var 65,1 procent. Motsvarande värde för riket var 75,6 procent. Rektorn uppger att analysen av resultaten är en av processerna i kvalitetsarbetet som sträcker sig över ett läsår med olika delprocesser. Rektorn berättar att det sker analyser av resultaten i bland annat arbetslag och ämneslag. Varje lärare tar också med sig sina reflektioner kring kunskapsresultaten till möten med elevhälsan. Lärare uppger att de brukar delta i arbetet med att analysera elevernas betyg och resultat av nationella prov. Rektorn uppger att de kompetensutvecklingsinsatser som han beslutat om samt utvecklingen av elevhälsans arbete är åtgärder som vidtagits utifrån den analys som gjorts av uppföljning av undervisningens genomförande, kunskapsresultat samt trygghet och studiero.

Av dokumentationen som Skolinspektionen har tagit del av framkommer det att rektorn beslutar om utvecklingsåtgärder. Han har bland annat beslutat om fortbildningsinsatser, utveckling av elevhälsans arbete samt arbetssätt kring elevers frånvaro. Granskningen visar vidare att rektorn fördelar resurser utifrån elevernas behov och omfördelar resurserna om behoven förändras.

Skolan saknar ett strategiskt jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorns ledning av skolans jämställdhetsarbete, i syfte att se till att både flickor och pojkar har likvärdiga förutsättningar att nå så långt som möjligt i sin utveckling, är begränsad. Lärarna uppger att rektorn inte leder ett strategiskt jämställdhetsarbete och att de inte har fått några direktiv kring hur de ska arbeta med jämställdhet i undervisningen så att både flickor och pojkar har likvärdiga förutsättningar att nå så långt som möjligt i sin utveckling. Lärare uppger vidare att det inte är något som de specifikt arbetar med eller som rektorn följer upp. Elever uppger att lärarna i undervisningen pratar om jämställdhet och de uppger att flickor och pojkar oftast behandlas lika men att det kan hända att pojkarna i högre grad än flickorna får tillsägelser. Något som elever tror kan bero på att pojkarna har ett högre röstläge. Av

Skolinspektionens enkät till elever i årskurs 9 (hösten 2017) framkommer att eleverna i viss grad anser att de pratar om jämställdhet mellan könen i skolan.¹

Rektorn uppger att han arbetar för att flickor och pojkar ska ges samma möjlighet genom att trygga upp att lärarna har kunskaper inom området. Rektorn berättar att de pratar mer om normkritiskt tänkande än om jämställdhet. En del av personalgruppen har genomgått en utbildning och är HBTQ-certifierade, uppger rektorn. Rektorn uppger att lärarna ibland i undervisningen behöver arbeta i pojk- och flickgrupper för att prata om hur man är mot varandra. Rektorn berättar att de arbetar med att fördela talutrymmet, det ska lärarna ha med sig, säger rektorn. Lärare uppger att de inte specifikt arbetar med jämställdhet och att pojkar och flickor ges lika möjligheter samt att rektorn inte följer upp att och hur de arbetar med det.

Rektorn leder och organiserar till viss del lärarnas lärande för att utveckla undervisningens kvalitet

Granskningen visar att rektorn till viss del leder och organiserar det pedagogiska arbetet och ger lärarna förutsättningar till kollegialt samarbete. Av utredningen framkommer att rektorn leder det pedagogiska arbetet genom att leda skolans elevhälsa som tar emot lärare i möten kring elevärenden flera dagar varje vecka. Lärarna kan få stöd och hjälp från elevhälsan och alla lärare ska minst fyra gånger varje läsår komma till elevhälsan. Enligt rektorn sker det kollegiala lärandet i arbetslag, ämneslag och elevhälsan. Lärare uppger att rektorn leder ledningsgruppen och arbetsplatsträffar (APT) som äger rum en till två gånger per termin. Lärarna beskriver hur rektorn, genom sina mail och den organisation som finns kring elevhälsomötena, skapar en lugn och tydlig målbild.

Utredningen visar att lärarna ges möjlighet att samverka med varandra. Lärare uppger att de träffas i arbetslagen varannan vecka och då diskuteras information från ledningsgruppen, arbetsmiljö och elevhälsa. Lärare uppger att de även träffas i ämneslag där de diskuterar planering och har pedagogiska diskussioner. Det händer även att de

¹ Indexet för Malmaskolan årskurs 9 avseende frågan ”I min skola pratar vi om jämställdhet mellan könen” var 4,7 av 10, vilket kan jämföras med 5,2 som var snittet för samtliga elever i årskurs 9 som besvarade enkäten.

rättar prov tillsammans berättar lärarna. Granskningen visar att det har genomförts flera kompetensutvecklingsinsatser på skolan de senaste åren bland annat Skolverkets fortbildningsinsatser "Läslýftet", "Matematiklyftet" och "Specialpedagogik för lärande".

Granskningen visar att det framkommer motstridiga uppgifter kring vilken introduktion obehöriga lärare ges. De obehöriga lärarna uppger att de har fått stöd av kollegor och att det är bra gemenskap på skolan där lärarna hjälper varandra. Lärare uppger även att de tror att obehöriga lärare får en mentor men ingen vet säkert. En lärare uppger att hen fick gå dubbelt med en kollega när hen började sin anställning. Rektorn uppger att obehöriga lärare introduceras av rektorn och att de alltid får en handledare. Enligt Skolverkets nationella statistik för läsåret 2017/18 var andelen lärare med lärarlegitimation och behörighet i minst ett undervisande ämne 66,9 procent på skolan. Motsvarande värde för riket var 71,4 procent.

Granskningen visar att det finns en otydlighet i skolans arbets- och förhållningssätt. En lärare säger att hen saknar gemensamma rutiner och att det skulle vara skönt om det fanns en lista med instruktioner för de lärare som kommer nya. Rektorn uppger dock att arbetssätt och förhållningssätt blir tydliga genom policydokument som framtagits gemensamt av personalen på skolan. Elevhälsan uppger att det inom en del områden saknas en samsyn kring hur man ska göra med en del saker t.ex. fasta platser i klassrummet samt lektionsstruktur och då det sker lärarbyten kan det hända att den nya läraren inte får information då det saknas skriftliga rutiner. Elever uppger att lärarna borde prata mer med varandra och prata om hur de ska genomföra sina lektioner.

Eftersom det framkommer att det finns en otydlighet i skolans arbetssätt och förhållningssätt behöver det tydliggöras. Då även elevhälsan och eleverna upplever att det saknas en samsyn hos lärarna kring undervisningen bedömer Skolinspektionen att rektorn behöver utveckla ett sådant arbete. Detta beskrivs nedan under avsnittet "Identifierat utvecklingsområde".

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn i högre grad leder den pedagogiska utvecklingen på skolan och säkerställer att det sker ett kollegialt lärande som ger avtryck i undervisningen samt att arbetssätt och förhållningssätt på skolan tydliggörs.

Granskningen visar att rektorn i högre grad behöver leda den pedagogiska utvecklingen på skolan och säkerställa att det sker ett kollegialt lärande på skolan som ger avtryck i undervisningen. Utredningen visar att det sker kompetensutvecklingsinsatser på skolan samt att lärarna ges förutsättningar till ett kollegialt lärande i form av mötestid i bland annat ämneslag och arbetslag. Vid tiden för Skolinspektionens kvalitetsgranskning råder dock delade meningar om vilka förhållningssätt som gäller t.ex. vid elevernas placering i klassrummet och vilka regler som gäller på skolan. Av Skolinspektionens observationer (se området undervisning) framgår det även att det skiljer sig mellan lärarna i vilken grad de bland annat varierar, strukturerar och skapar motivation i sin undervisning. Ett ökat kollegialt lärande, där lärarna också spred goda exempel mellan sig, skulle kunna leda till att undervisningen i högre grad utvecklades samt blev mer likvärdig på skolenheten.

Enligt skollagen ska rektorn som pedagogisk ledare för skolenheten särskilt verka för att verksamheten utvecklas. Av läroplanen framgår att den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Rektorn behöver skapa en organisation där kunskapsöverföring, utveckling och lärande står i centrum. Det är viktigt att rektorn ger lärarna rätt förutsättningar för att kunna samverka med varandra för att utveckla undervisningen.

Skolinspektionen bedömer att samverkan mellan lärarna och speciellt det kollegiala lärandet behöver utvecklas. Trots att det finns goda exempel på samverkan bland annat mellan elevhälsa och lärare behöver det kollegiala lärandet öka så att samverkan i högre grad sker mellan lärare. Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn i högre grad säkerställer att det sker ett kollegialt lärande på skolan där goda exempel sprids och att det skapas en funktionell och lärande organisation. Detta kan t.ex. göras genom att rektorn ser till att den kompetensutveckling som sker på skolan leder till strategier för hur undervisningen på skolan ska utvecklas samt säkerställer att strategierna genomförs. Kollegial samverkan kan ge förutsättningar för lärarna att utveckla sin kompetens och sin medvetenhet i alla de frågor som är väsentliga för att kunna bedriva en undervisning enligt läroplanens krav. För att det kollegiala samarbetet och lärandet ska få effekt på elevers lärande bör elevers lärande sättas i centrum.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden 5. Kursplaner med kunskapskrav

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Eleverna får till viss del en varierad och strukturerad undervisning med ett aktivt lärarstöd

Granskningen visar att eleverna till viss del möter varierade arbetsformer och arbets-sätt. Elever uppger att lärarna behöver variera undervisningen mer för att den ska blir rolig, de berättar att undervisningen inte är varierad. Elever ger exempel på att de aldrig får arbeta i par och att flera lärare har mycket långa genomgångar som eleverna upplever som jobbiga. Det finns dock elever som säger att de brukar få välja mellan om de ska arbeta i grupp eller enskilt. En lärare uppger att hen varierar undervisningen genom att arbeta med olika moment och inte bli för långrandig. Lärare ger exempel på stafettläsning, diskussioner och laborativa uppgifter samt att eleverna arbetar enskilt, i par och diskuterar tillsammans, som metoder för att variera undervisningen. Granskningen visar att lärarna stöttar eleverna och hjälper dem i undervisningen. Elever uppger att de får bra hjälp av de flesta lärare och att lärarna kan förklara så att eleverna förstår. Eleverna berättar även att de brukar få hjälp av lärarna när de behöver det.

Granskningen visar att det varierar mellan olika lärare huruvida de skapar struktur i undervisningen samt tydliggör syftet med lektionen. Under lektionsobservationer noterar Skolinspektionen att det varierar mellan olika lektioner huruvida de har en struktur med en intresseväckande inledning, variation och en sammanfattande avslutning. Utredningen visar att lärarna för några år sedan arbetade med ledarskapet i klassrummet. I samband med detta skapades enligt lärarna ett häfte med tips på hur lärare kan arbeta för att skapa struktur i undervisningen. Lärare uppger att de inte tror att alla lärare jobbar efter lektionsstrukturen och att det inte skett en uppföljning av att modellen följs. Även elevhälsan uppger att det är viktigt att lärarna får en samsyn kring lektionsstrukturen. Elever uppger att lektionerna ibland avslutas med en sammanfattning.

Elever säger att lärarna måste vara tydliga med vad eleverna ska göra på lektionen. De berättar vidare att det finns lärare som skriver upp på tavlan inför lektionen vad eleverna ska arbeta med, när lektionen börjar och slutar samt hur lång tid olika moment under lektionen ska ta och det tycker eleverna är bra. När lärare inte är

förberedda och inte skriver på tavlan förrän lektionen börjar, blir det stökigare berättar elever. Lärare uppger att de brukar gå igenom syftet med undervisningen inför ett nytt arbetsområde. Elever uppger att lärarna oftast berättar syftet med varför eleverna ska arbeta med ett arbetsområde när de påbörjar ett nytt område men att de sällan berättar om syftet med en lektion. Av Skolenkäten (hösten 2017) framgår att eleverna i hög grad tycker att lärarna förklarar vad eleverna ska göra i skolarbetet så att de förstår.²

Undervisningen stimulerar och utmanar till viss del eleverna utifrån varje enskild individs behov och förutsättningar

Granskningen visar att flera lärare arbetar med att stärka elevernas självförtroende och motivation till att lära. Flera elever uppger att de brukar få beröm och feedback från lärarna men att det varierar mellan olika lärare. Lärare uppger att de ger mycket beröm till eleverna och de försöker ge tips till eleverna hur de kan förbättra sitt självförtroende. Även vikten av att skapa en relation till sina elever betonas av lärarna. En lärare uppger att hen signalerar till elever att hen tror att de kan genom att exempelvis ge eleven en klapp på axeln. Läraren säger vidare att hen skulle vilja sitta ner med varje elev men att hen inte hinner det. En elev uppger att de blir mer motiverade när de får göra val i undervisningen. Flera elever uppger att lärarna försöker motivera eleverna genom att "peppa dem". Elever uppger att deras lärare säger vad eleverna har gjort bra. Eleverna ger exempel på att lärarna motiverar dem genom att göra undervisningen roligare t.ex. genom någon lek eller grupparbeten. En annan elev ger exempel på att hen blir motiverad när de arbetar med stora projekt i exempelvis ämnet samhällskunskap. Lärare beskriver hur de synliggör elevernas lärande och berömmar eleverna när de lyckas. Lärare uppger att det är svårt att motivera de elever som är omotiverade. En lärare uppger att hen försöker väcka elevernas intresse genom att själv vara engagerad och variera undervisningen. En lärare uppger att hen

² Indexet för Malmaskolan årskurs 9 avseende frågan "Mina lärare förklarar vad vi ska göra i skolarbetet så att jag förstår" var 7,0 av 10, vilket kan jämföras med 6,9 som var snittet för samtliga elever i årskurs 9 som besvarade enkäten. Indexet för eleverna i årskurs 5 var 8,3 av 10 vilket kan jämföras med 8,4 som var snittet för samtliga elever i årskurs 5 som besvarade enkäten.

har höga krav på eleverna och vill att de ska vara stolta över det som de gör. Skolinspektionen ser exempel på hur lärare säger till en elev att hen tror att hen kan när eleven själv säger att hen är sämst.

Undervisningen är endast i begränsad utsträckning anpassad till elevgruppen

Granskningen visar att lärarnas anpassning av innehåll och arbetssätt till den aktuella elevgruppens behov och förutsättningar är begränsad. Av utredningen framgår att elever ofta gör samma och likadana uppgifter. Elever uppger att det varierar mellan ämnen och lärare huruvida det finns uppgifter med olika svårighetsgrad. Det är främst i ämnet matematik som eleverna brukar kunna få svårare uppgifter om de blir färdiga snabbt. Även läromedlet som används i matematik erbjuder olika svårighetsgrader. En elev säger att hen inte fått svårare uppgifter fast hen behöver det. En elev säger att lärarna mest kämpar för att alla elever ska nå det lägsta kunskapskravet. En lärare uppger att det är svårt att hinna med att utmana de elever som behöver det. Det kan hända att de elever som inte får utmaningar kan bli lite stökiga uppger en lärare. Även Skolinspektionens enkät (hösten 2017) bekräftar att eleverna i årskurs 9 vill ha mer utmanande skoluppgifter.³

Granskningen visar vidare att det görs en del anpassningar i form av att vissa elever får längre provtid eller att eleverna får visa sina kunskaper på alternativa sätt. Elever kan ge exempel på hur det finns elever som får arbeta med datorn, som en paus, efter att de har gjort ett antal uppgifter. Elever kan också berätta om att det finns elever som kan få extra tid när de gör prov. Elever uppger även att de kan be läraren att få visa sina kunskaper på alternativa sätt och att de flesta lärare låter eleverna göra det. En lärare beskriver hur hen anpassar uppgifter i ämnet svenska t.ex. genom tre steg där eleverna kan komma i gång med uppgiften själv, eleven får hjälp med igångsättning eller att eleven får en inledning som eleven kan fortsätta skriva utifrån.

³ Indexet för Malmaskolan årskurs 9 avseende frågan "Jag får för lite utmanande arbetsuppgifter i skolan" var 5,6 av 10 vilket kan jämföras med 6,0 som var snittet för samtliga elever i årskurs 9 som besvarade enkäten.

Eftersom undervisningen inte i tillräcklig grad är anpassad efter elevernas behov och förutsättningar bedömer Skolinspektionen att rektorn behöver utveckla ett sådant arbete. Detta beskrivs nedan under avsnittet "Identifierat utvecklingsområde".

Undervisningen genomförs i flera delar så att eleverna görs delaktiga i sitt eget lärande

Granskningen visar att undervisningen till viss del innehåller möjligheter till reflektion för eleverna samt att eleverna även ges vissa möjligheter till att reflektera över sitt eget lärande. En lärare uppger att eleverna får möjlighet att reflektera i undervisningen enskilt, i par eller alla tillsammans. En lärare uppger att det är viktigt att eleverna får reflektera kring sitt lärande. I början av terminen brukar de arbeta med studieteknik uppger lärarna. En lärare berättar hur eleverna har testat olika metoder för inläring och att eleverna har fått fundera på hur de lär sig bäst. En annan lärare säger att hen brukar fråga eleverna om de är nöjda med sitt resultat. Ett exempel på detta ser Skolinspektionen vid en observation då läraren i slutet av lektionen frågar vad eleverna har tränat på och lärt sig under lektionen samt sedan frågar eleverna om de hade kunnat göra något bättre under lektionen. Läraren säger sedan att eleverna inte ska berätta vad de kunnat göra bättre för läraren utan fundera själva över frågan. Läraren säger att eleverna gör jobbet för sig själva och inte för läraren. Av Skolinspektionens enkät (hösten 2017) framgår att eleverna i årskurs 5 i högre grad än eleverna i årskurs 9 upplever att de kan påverka på vilket sätt de ska arbeta med olika skoluppgifter på lektionerna.⁴

Granskningen visar att lärarna till viss del använder olika metoder för att planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna samt att de kan låta elevernas synpunkter påverka genomförandet av undervisningen. Lärare ger exempel på att de använder sig av exit notes, post- it lappar, tumme upp eller tumme ner för att få reda på hur eleverna upplever undervisningen och studieron. Ett annat exempel är att

⁴ Indexet för Malmaskolan årskurs 9 avseende frågan "På lektionerna är vi elever med och påverkar på vilket sätt vi ska arbeta med olika skoluppgifter" var 5,0 av 10 vilket kan jämföras med 5,1 som var snittet för samtliga elever i årskurs 9 som besvarade enkäten. Indexet för årskurs 5 för samma påstående var 6,9 av 10 vilket kan jämföras med 6,5 som var snittet för samtliga elever i årskurs 5.

elever har fått skriva brev till sin lärare där de skrivit hur de tycker att en bra lektion och en bra lärare ska vara. Lärare uppger vidare att eleverna kan få välja hur de presenter uppgifter och att de kan få välja dag för prov. Vidare uppger en lärare att hen har ändrat sitt arbetssätt och infört fler grupparbeten efter att eleverna har önskat det. Eleverna uppger att en del lärare frågar eleverna hur de tycker lektionerna har varit främst i avseende gällande studieron men inte gällande innehållet i undervisningen. Men vissa lärare kan fråga hur undervisningen kan bli bättre. Framförallt de äldre eleverna uppger att deras möjligheter att tycka till om undervisningen har ökat med stigande ålder. Utredningen visar att eleverna har fått besvara en enkät med frågor om undervisningen i alla ämnen i slutet av terminen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektor utvecklar arbetet med att anpassa undervisningen till varje enskild elevs behov.

Granskningen visar att undervisningen i högre utsträckning behöver anpassas till den aktuella elevgruppens behov och förutsättningar. Av granskningen framkommer att undervisningen till stor del anpassas till de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och att samtliga elever ofta får arbeta med samma uppgifter. Det framkommer att det finns ett behov av att ytterligare utveckla undervisningen så att den stimulerar och utmanar de elever som kommit längre i sin kunskapsutveckling. Av skollagen framgår att elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. Vidare framgår att elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Högpresterande elever bör få arbeta med ett avancerat innehåll med stöd från läraren. Vidare framgår att det inte finns några specifika undervisningsmetoder som är unika för just högpresterande elever. Centralt är att lärarna skapar en flexibel undervisning, där alla elever, oavsett var de befinner sig i sin kunskapsutveckling, får arbeta med ett utmanande innehåll på lämplig nivå efter deras förutsättningar.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att utveckla undervisningen så att alla elever ges möjlighet att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Förslagsvis kan detta ske genom att lärarna i kollegiala samtal utvecklar och sprider metoder för att ta reda på elevernas erfarenheter, intressen och föreställningar för att sedan utmana eleverna med intresseväckande frågeställningar och uppgifter. Detta kan till exempel ske genom att lärarna erbjuder en större variation av uppgifter att välja mellan för elever och att extra uppgifter som erbjuds elever som snabbt blir klara är av fördjupande karaktär snarare än upprepande.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolinspektionen bedömer följande: Utbildningen präglas i flera delar av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Det finns ett medvetet arbete kring att skapa en trygg skola

Granskningen visar att skolan bedriver ett välfungerande arbete för att säkerställa tryggheten på skolan. Av granskningen framgår att elevernas trygghet följs upp och att skolan aktivt arbetar med att vidta åtgärder som tillförsäkrar eleverna en trygg miljö. Av utredningen framgår att elevernas upplevda trygghet på skolan följs upp bland annat genom enkäter och samtal. Det görs även en uppföljning av vilka platser som elever upplever som otrygga. Rektorn uppger i sin skriftliga redogörelse att de på skolan arbetar relationellt och har en strukturerad plan för arbetet med att skapa trygghet. Alla lärare får äta pedagogisk lunch för att skapa en bra miljö i matsalen uppger elevhälsan. Lärare betonar vikten av relationsbygge med eleverna i arbetet med tryggheten och berättar att de ofta arbetar med gruppstärkande övningar. Lärarna uppger även att det är lätt att få kontakt med elevhälsan och att få stöd ifrån dem. Elever uppger i intervju att de är trygga på skolan, vilket överensstämmer med hur eleverna svarade i Skolinspektionsenkät som besvarades av elever i årskurs 5 och 9 (hösten 2017). I enkäten uppger eleverna att de i ganska hög grad känner sig trygga.⁵

Skolan arbetar i viss utsträckning samlat för att skapa studiero

Granskningen visar att skolan i viss utsträckning arbetar samlat för att skapa en skolmiljö som präglas av studiero. Granskningen visar att det varierar mellan olika lärare huruvida det är studiero på lektionerna eller inte. Det framgår bland annat av de

⁵ Indexet för årskurs 9 avseende frågan "Jag känner mig trygg på skolan" var 7,5 av 10, vilket kan jämföras med 7,6 som var snittet för samtliga elever som besvarade enkäten för årskurs 5 var motsvarande index 8,0 jämfört med snittet som var 8,2.

lektionsobservationer som Skolinspektionen genomförde, att det varierar mellan olika lärare huruvida de upprätthåller studiero samt om de agerar när studieron brister. Av Skolinspektionens enkät (hösten 2017) framgår att eleverna i årskurs 5 i högre grad än eleverna i årskurs 9 upplever att de har studiero.⁶

Det varierar också huruvida lärare agerar när studieron brister. Elever uppger att det finns ordningsregler på skolan men att det varierar mellan lärare om de agerar när elever inte följer reglerna. Lärare uppger att de har diskuterat vilka strategier de ska ha för att skapa studiero. Lärare uppger att struktur och tydlighet är bra för att skapa studiero. Lärare berättar att eleverna har fasta placeringar i klassrummet och att läraren spelar musik kan leda till studiero. Lärare upplever att grundidén är att de ska samtala med elever som stör studieron och att de ska säga till tydligt och lugnt men lärare är osäkra på om alla gör det.

Både elevhälsa och elever uppger att studieron är lärarberoende. Elevhälsan uppger att studieron på skolan varierar beroende på vilken lärare som undervisar och vilket ämne det är. Av utredningen framkommer att det på skolan finns ett arbetssätt, "Från kaos till ordning", som elevhälsan kan arbeta med i klasser om det kommer till elevhälsans kännedom att studieron brister. Det innebär bland annat att representanter från elevhälsan har samtalsgrupper med elever från klassen och att de träffas regelbundet för att diskutera vad som händer i klassen och hur man kan komma tillrätta med det. Elevhälsan uppger att metoden alltid ger effekt. Elevhälsan uppger att det på grund av många lärarbyten och sjukskrivningar varit svårt att få till en samsyn kring hur studiero ska skapas. Lärare uppger att de ofta pratar om studieron och att den är beroende av hur läraren lägger upp lektionen och hur relationerna med eleverna i klassen är.

Granskningen visar att eleverna har tankar om vad som bidrar till god studiero och vad som kan leda till brister i den samma. En elev uppger att om eleverna tycker bra om läraren så arbetar klassen bra, men om klassen inte gillar läraren kan det bli pratigt.

⁶ Indexet för Malmaskolan årskurs 9 avseende frågan "Jag har studiero på lektionerna" var 4,8 av 10, vilket kan jämföras med 5,6 som var snittet för samtliga elever i årskurs 9 som besvarade enkäten. Indexet för eleverna i årskurs 5 var 6,1 vilket kan jämföras med 6,2 som var snittet för samtliga elever i årskurs 5.

Elever uppger att det nästan aldrig är studiero och en elev säger att det kan bero på att det saknas variation i undervisningen. Om det är tråkigt blir det pratigt säger eleven. En elev säger att det brukar vara stökigt i elevens klass men att skolan arbetar för att skapa studiero. Elever kan ge flera exempel på strategier som lärarna har för att skapa studiero så som att invänta lugnet genom tystnad, en annan elev berättar att lärare brukar flytta isär elever eller säga att eleverna ska arbeta enskilt. En elev uppger att klassens lärare säger att elever som stör ska lämna klassrummet om det inte blir tyst men det brukar inte ske. Elever uppger att studieron varierar och ger exempel på att det är bättre studiero på de lektioner där det är bestämt var eleverna ska sitta och när lärarna ser till att eleverna sitter där de ska. En elev säger att om läraren inte är tydlig med vad som ska göras då blir det stökigt. Elever uppger att lärarna inte gör likadant för att skapa studiero. En lärare visar vilken ljudnivå läraren vill att det ska vara på lektionen genom lappar. Läraren visar också tydligt var mobiltelefonen ska vara och spelar lugn musik. Elever ger exempel på hur en lärare ger eleverna en fråga för dagen som eleverna ska besvara och det ledde till att det blev tyst berättar eleverna. En elev säger att en del av lärarna har tekniker för att klassen ska fungera och att det vore bättre om lärarna pratade ihop sig. Alla lärare gör på olika sätt säger eleverna och då blir det kaos. Elever uppger att de har haft möte om detta men att lärarna inte använder sig av elevernas idéer. Elever uppger att lärare kan skrika när eleverna inte lyssnar.

Eftersom skolan saknar ett samlat arbete med att skapa studiero bedömer Skolinspektionen att rektorn behöver utveckla ett sådant arbete. Detta beskrivs nedan under avsnittet "Identifierat utvecklingsområde".

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ser till att det finns ett samlat arbete med att skapa studiero så att eleverna kan ägna sig åt skoluppgifter i högre utsträckning.

Granskningen visar att rektorn behöver utveckla skolans samlade arbete med att skapa studiero. Av utredningen framkommer att det inte finns en samsyn bland lärarna kring hur de ska arbeta förebyggande för att skapa studiero eller hur de ska arbeta åtgärdande när studieron brister. Det framkommer att elevhälsan genomför åtgärder när studieron brister i vissa elevgrupper men det saknas en samsyn om det förebyggande arbetet.

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att eleverna tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Skolinspektionen rekommenderar

därför att rektorn inleder ett arbete med att säkerställa att rutiner och arbetsprocesser tydliggörs för lärarna så att de kan komma överens om och diskutera gemensamma strategier och förhållningssätt avseende studieron. Av utredningen framgår att eleverna har tankar kring hur undervisningen påverkar studieron som kan vara till stor hjälp för rektorn i utvecklingsarbetet. Det är vidare av vikt att lärarna blir tydligare i sitt ledarskap och utmanar eleverna tankemässigt samt ger en stimulerande undervisning så att eleverna ägnar sig åt skolarbete under lektionerna. Genom en mer detaljerad planering med mer variation i undervisningen så att den aktiverar fler sinnen och förmågor kan eleverna uppmärksamhet behållas längre. Lektionerna bör delas in i fler delar som t.ex. kan visualiseras på tavlan eller genom en Time Timer.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Rektorn analyserar avvikelser i lärarnas omdömen och betyg i syfte att upptäcka om det sker en likvärdig bedömning

Granskningen visar att rektorn analyserar avvikelser i lärarnas omdömen och betygssättning i syfte att upptäcka om det sker en likvärdig bedömning och betygssättning på skolan. Rektorn uppger att han följer upp elevernas betyg under läsåret. Vidare berättar han att han uppmanar lärarna att använda hela betygsskalan. Rektorn uppger dessutom att han undersöker om det finns mer än 20 procents skillnad mellan provbetyg på nationella prov och betyg för terminen. Rektorn analyserar också skillnader i resultat mellan flickor och pojkar. Lärare uppger att rektorn uppmärksammar avvikelser i betygssättningen och pratar med de lärare som har avvikelser.

Rektor ger lärarna förutsättningar för att kunna samverka gällande kvalitetssäkring av bedömning och betyg

Granskningen visar att rektorn ger lärarna förutsättningar för att kunna samverka gällande kvalitetssäkringen av bedömning och betyg. Rektorn ger förutsättningar för lärarna att föra samtal kring betygssättning och bedömning i syfte att verka för likvärdighet. Lärare uppger att de ibland sambedömer prov och att de kan använda ämneslagstid till det. Av Skolinspektionens enkät till den pedagogiska personalen

(hösten 2017) framkommer att personalen i ganska hög grad anser att de får det stöd de behöver för att göra likvärdiga bedömningar av elevernas kunskapsutveckling.⁷

Granskningen visar att lärarna använder sig av bland annat nationella prov och Skolverkets bedömningsportal för att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg. Vid sambedömningen säkerställer lärarna att de ligger lika i bedömningen. De berättar att de även jämför resultaten på nationella proven med elevernas betyg. Lärare uppger att de använder sig av bedömningsstödet från de nationella proven vid bedömning. De berättar även att de använder sig av en bedömningsmatris. Lärare uppger att de inte sambedömer med någon annan skola.

På Skolinspektionens vägnar

X Sara Carlsson

Beslutsfattare
Signerat av: Sara Carlsson

X Madelen Kling

Föredragande
Signerat av: Madelen Kling

I handläggningen av ärendet har även utredare Terese Westin medverkat.

⁷ Indexet för Malmaskolan pedagogisk personal avseende frågan "Jag får det stöd jag behöver för att göra likvärdiga bedömningar av elevernas kunskapsutveckling" var 7,4 av 10, vilket kan jämföras med 6,9 som var snittet för samtlig pedagogisk personal som besvarade enkäten.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 11 lektionsobservationer
- 3 gruppintervjuer med elever
- 3 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten mellan den 18 februari 2019 och den 20 februari 2019. Besöket genomfördes av Madelen Kling och Terese Westin.

Malmaskolan 4-9 är en kommunal grundskola belägen i Köpings kommun. Verksamheten omfattar årskurserna 4-9. Huvudman för skolan är Köpings kommun. Läsåret 2018/19 är 368 elever inskrivna på skolan. Malmaskolan 1-3, förskoleklass och fritidshem delar lokaler och en del personal med Malmaskolan 4-9.